

2022-2023 ОКУУ ЖЫЛЫ БАКАЛАВР МАМЛЕКЕТТИК СЫНАК СУРОЛОРУ
2022-2023 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI LİSANS DEVLET SINAVI SORULARI

1)	Социология психологиядан, тарыхтан жана философиядан эмнеси менен айырмаланат жана эмне үчүн социология керек болгон? Sosyolojinin psikoloji, tarih ve felsefeden farkı nedir ve sosyolojiye neden ihtiyaç duyulmuştur?
2)	Социалдык институт деген эмне? коомдо эмне иш аткарат? 3 социалдык институт боюнча маалымат бериңиз? Sosyal kurum ne demektir, toplumda ne işe yarar ve üç tane sosyal kurum sayınız?
3)	Ибн Халдун боюнча асабия жана умран деген эмне? Канчага бөлүнөт? Түшүндүрүп бериңиз. İbn Haldun'a göre asabiyet ve umran ne demektir? Açıklayınız.
4)	М.Вебер боюнча жүрүм-турум түрлөрүн мисалдар менен түшүндүрүп бериңиз? M. Weber'e göre davranış tiplerini sayıp örneklerle açıklayınız.
5)	Э.Дюркгеймдин ою боюнча коом кандайча бөлүнөт, мисалдар менен түшүндүрүп бериңиз? E. Durkheim'e göre toplum kaç'a ayrılır, örneklerle açıklayınız?
6)	К.Маркстын ою боюнча инфраструктура жана надстройка деген эмне? Түшүндүрүп бериңиз? K. Marx'a göre altyapı ve üstyapı ne demektir açıklayınız.
7)	Цивилизация жана маданият деген эмне? Алардын ортосундагы айырмачылыкты түшүндүрүп бериңиз? Medeniyet ve kültür ne demektir? Aralarındaki farkı açıklayınız.
8)	Роль, ролдук конфликт жана статус деген эмне? Түшүндүрүп бериңиз? Rol, rol çatışması ve statü ne demektir?
9)	Sizce günümüzde Kırgızistan'ın en önemli sosyal sorunlarından üç tanesini belirttikten sonra ne tür sosyolojik çözüm önerirsiniz? Açıklayınız. Бүгүнкү күндө Кыргызстандын эң маанилүү үч социалдык көйгөйүн айтып бериңиз? Ушул көйгөйлөргө кандай социологиялык чечимди сунуштайт элеңиз?
10)	Бүгүнкү дүйнөлүк коомдун эң маанилүү үч көйгөйү эмне деп ойлойсуз, аларды кантип чечсе болот? Түшүндүрүп бериңиз? Sizce günümüz dünya toplumunun en önemli üç problemi nedir ve nasıl çözülebilir? Açıklayınız.
11)	Үй-бүлөлүк теория/перспективалар кайсылар? Aileye yönelik kuram/yaklaşımlar (perspektifler) nelerdir?
12)	Миграция теориялары эмнелер, миграция теориясы боюнча толук маалымат бериңиз? Göç kuramları nelerdir? Göç kuramı hakkında ayrıntılı bilgi veriniz?

13)	Социалдык түзүлүш деген эмне? социологиядагы ордун түшүндүрүп бериңиз? Sosyal yapı nedir? Sosyolojide yerini açıklayınız?
14)	Шаар социологиясынын өзгөчөлөнгөн теорияларын түшүндүрүп бериңиз? Kent sosyolojisinde öne çıkan kent kuramlarını açıklayınız?
15)	Социалдык топ деген эмне, бир топко социалдык топ деп атоо үчүн кайсы өзгөчөлүктөргө ээ болушу керек, мисалдар менен түшүндүрүңүз? Sosyal grup ne demektir, bir gruba sosyal grup demek için ne tür özelliklere sahip olması gerekiyor örneklerle açıklayınız?
16)	Дүйнөдө социология илиминин пайда болушуна таасир берген окуялар, себептер кайсылар. Пункттар менен түшүндүрүңүз? Dünyada sosyoloji biliminin doğuşuna etki eden olaylar nedenler nelerdir. Maddeler halinde açıklayınız?
17)	Ааламдашуунун жергиликтүү маданияттарга оң жана терс таасирлерин түшүндүрүңүз? Küreselleşmenin ulusal kültürler olumlu ve olumsuz etkilerini açıklayınız?
18)	Эмне үчүн М.Веберди иш-аракеттердин социологу деп аташат, М.Вебердин иш-аракеттеринин түрлөрү жөнүндө айтып бериңиз. M. Weber neden eylem sosyoloğu olarak adlandırılmaktadır, belirtiniz?
19)	Э.Дюркгейм менен М.Вебердин социологиясын методологиялык көз караш жагынан салыштырыңыз. E. Durkheim ve M. Weber sosyolojisini metodolojik açıdan karşılaştırınız.
20)	А.Конттун көз карашы боюнча социалдык өзгөрүүлөрдүн динамикасы кандай, "үч абал мыйзамы" менен бирге түшүндүрүп бериңиз. A. Comte'a göre toplumsal değişimin dinamiği nedir, "üç hal kanunu" çerçevesinde açıklayınız.
21)	Ибн Халдун коомдун кайсы түрлөрү талдаган, коомдун ушул типтери жөнүндө салыштырып маалымат бериңиз. İbn Haldun'unda hangi toplum tipleri analiz edilmektedir belirterek, bu toplum tipleri hakkında karşılaştırmalı bilgi veriniz.
22)	Э. Гидденстин түзүлүш теориясы жөнүндө маалымат бериңиз жана бул теориянын позитивисттик методологияга болгон көз карашын түшүндүрүңүз. A. Giddens'in yapılaşma kuramı hakkında bilgi veriniz ve kuramın pozitivist metodolojiye yaklaşımını açıklayınız.
23)	П. Бурдьенун социологиясында капиталдын түрлөрү жөнүндө маалымат бериңиз. P. Bourdieu sosyolojisinde sermaye türleri hakkında bilgi veriniz.
24)	И.Валлерштейндин «дүйнөлүк система теориясын» түшүндүрүп бериңиз. Бул теориянын бүгүнкү күндө ааламдык социология үчүн пайдалуу же пайдалуу эместигине баа бериңиз.

	I. Wallerstein'in Dünya Sistemi Kuramı kuramını açıklayınız. Bu kuramın günümüzde küresel sosyoloji için kullanışlı olup olmadığını değerlendiriniz.
25)	Социал дарвинизм жана Х.Спенсердин социалдык философиясы жөнүндө маалымат бериңиз. / Sosyal Darwinizm ve H. Spencer'in toplum felsefesi hakkında bilgi veriniz.
26)	"Тобокелдик коомуна" аныктама бериңиз. Э.Гидденстин жана У.Бектин эмгектери боюнча тобокел коомунун мүнөздөмөлөрү тууралуу маалымат бериңиз. "Risk toplumu"nu tanımlayınız. A. Giddens ve U. Beck'ten hareketle risk toplumunun görünümleri hakkında bilgi veriniz.
27)	М.Фукоунун социологиядагы күч жана бийликти анализдөөгө кошкон салымы жөнүндө маалымат бериңиз. M. Foucault'un sosyolojide güç ve iktidar analizine yaptığı katkılar hakkında bilgi veriniz
28)	Совет доорунда жана постсоветтик Кыргызстанда менчик, өндүрүш мамилелери жана өндүрүш формасы жөнүндө маалымат бериңиз. Sovyet döneminde ve Sovyet sonrasında Kırgızistan'da mülkiyet, üretim ilişkileri ve üretim biçimi hakkında bilgi veriniz.
29)	Дүйнөлүк масштабда саясий жана коомдук түзүлүштөгү Француз революциясынын өзгөртүүчү ролуна баа бериңиз. Fransız Devrimi'nin siyasal ve toplumsal yapıda dünya ölçeğindeki dönüştürücü rolünü değerlendiriniz.
30)	1980-жылдардан тарта күч алган ааламдашуу кубулушунун себептерин түшүндүрүп, бул көрүнүштөрдүн коомго тийгизген таасири жана мүмкүн болуучу таасири жөнүндө айтып бериңиз. 1980'lerden itibaren yoğunlaşan küreselleşme olgusunun nedenlerini açıklayınız ve bu olguların topluma etkilerini ve olası etkilerini belirtiniz.
31)	С.Хантингтондун «Цивилизациялардын кагылышуусу» жана Ф.Фукуяманын «Тарыхтын аякташы» эмгектери жөнүндө салыштырма маалымат бериңиз. S. Huntington'ın Medeniyetler Çatışması tezi ile F. Fukuyama'nın Tarihin Sonu tezi hakkında karşılaştırmalı bilgi veriniz.
32)	Баалуулуктар социологиясынын азыркы учурдагы маани-маңызы тууралуу маалымат бериңиз? Değerler sosyolojisinin günümüzdeki anlam ve önemi hakkında bilgi veriniz?
33)	Питерим Сорокин жана Макс Вебердин катмарлашуу теориясында окшоштуктар менен айырмачылыктар эмнелерден турат? Piterim Sorokin ve Max Weber'in tabakalaşma teorisi arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?
34)	Чектен чыккан жүрүм-турумдун социологиялык өзгөчөлүгү эмнелерден турат? Olumsuz davranışların sosyolojik özellikleri nelerdir?

35)	Коомчулук менен байланыш жана ага байланыштуу тармактар кайсылар? Алардын негизги өзгөчөлүктөрү жөнүндө маалымат бериңиз? Halkla ilişkiler ve ilişkili olduğu alanlar nelerdir? Temel özellikleri hakkında bilgi veriniz?
36)	Саясий режимдер тууралуу маалымат бериңиз Siyasi rejimler hakkında bilgi veriniz.
37)	Ааламдашуунун керектөө маданиятына (тамак-аш, кийим, медиа) тийгизген оң жана терс таасирлери жөнүндө мисалдар менен айтып бериңиз? Küreselleşmenin tüketim kültürüne (yemek, giyim-kuşam, media v.s.) olumlu ve olumsuz etkisi hakkında örneklerle bilgi veriniz?
38)	Социалдык психологияга аныктама бериңиз жана социологиядан айырмасын кыскача айтып бериңиз? Sosyal psikolojiyi tanımlayarak sosyoloji ile arasındaki farkı kısaca belirtiniz?
39)	Кыргызстан жана Түркияда болуп өткөн миграциялык процесстерди социалдык, экономикалык жана демографиялык жактан баалап бериңиз? Kırgızistan ve Türkiye’de yaşanan göç süreçlerini sosyal, ekonomik ve demografik açıdan değerlendiriniz?
40)	Эмгек социологиясынын кандай классикалык жана заманбап теорияларын билесиз жана чечмелеп бериңиз? Çalışma sosyolojisine ilişkin klasik ve çağdaş teoriler nelerdir? Açıklayınız.
41)	М.Вебердин бюрократия теориясы эмне жөнүндө, кыскача айтып бериңиз M. Weber’in bürokrasi kuramı hakkında kısaca açıklayınız.
42)	Дюркгеймдин дин теориясындагы диндин аныктамасы, негизги элементтери жана функциялары жөнүндө маалымат бериңиз? Durkhem’in din kuramında dinin tanımı, temel unsurları ve işlevleri hakkında bilgi veriniz?
43)	Этникалык аккултурация процесси кандай учурларда жүрөт? Etnik kültürleşme süreci hangi durumlarda ortaya çıkar?
44)	Экономикалык социологиядагы колдонулуучу парадигмалар жана методдор деген эмне? Аларды чечмелеп бериңиз? İktisat sosyolojisinde kullanılan paradigmlar ve yöntemler nelerdir? Açıklayınız.
45)	Өнөр жай төңкөрүшүнүн келип чыгышына өбөлгө болгон шарттар жөнүндө маалымат бериңиз жана индустриалдык коомдун өзгөчөлүктөрүн пункттар менен айтып бериңиз. Sanayi Devrimi’nin oluşumunu hazırlayan koşullar hakkında bilgi veriniz ve Sanayi toplumunun özelliklerini maddeler halinde belirtiniz.
46)	Уюмдун социалдык өнүгүүсүнүн кандай тышкы факторлору бар? Örgütün sosyal gelişiminin dış faktörleri nelerdir?
47)	Айыл социологиясынын пайда болушу жана себептери жөнүндө маалымат бериңиз?

	Köy sosyolojisinin ortaya çıkışı ve nedenleri hakkında bilgi veriniz?
48)	Үй-бүлө социологиясынын негизги темалары боюнча маалымат бериңиз? Aile sosyolojisinin temel konuları hakkında bilgi veriniz?
49)	SPSS (социалдык илимдер үчүн статистикалык пакет) программасынын алкагында социологиялык берилиштерге карата колдонулуучу анализ методдору SPSS programı (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi) çerçevesinde sosyolojik veri analiz yöntemleri nedir? Açıklayınız.
50)	Социологиялык изилдөөлөрдө колдонулуучу компьютердик статистикалык программалар (SPSS, R, SAS, NVivo ж.б.) Sosyolojik arařtırmalarda kullanılan istatistik programları (SPSS, R, SAS, NVivo, vb.) hakkında bilgi veriniz?
51)	Фактордук анализ жана кластердик анализ: колдонуу шарттары жана аткарган милдеттери Faktör analizi ve küme analizinin kullanım koşulları ve işlevleri hakkında bilgi veriniz?
52)	Статистикалык-социологиялык талдоодо корреляция коэффициенттерин колдонуу өзгөчөлүктөрү Korelasyon katsayılarının istatistiksel ve sosyolojik analizde kullanım özellikleri hakkında bilgi veriniz?
53)	Заманбап социологиялык изилдөөлөрдөгү онлайн сурамжылоо методунун орду, артыкчылыктары жана кемчиликтери Modern sosyolojik arařtırmalarda çevrimiçi (online) anket yönteminin rolü, avantajları ve dezavantajları nelerdir?
54)	Жарым-жартылай интервью деген эмне? Кыскача түшүндүрүп бериңиз. Yarı yapılandırılmış (yarı biçimsel) görüşme/mülakat ne demektir? Kısaca açıklayınız.
55)	Катышуу аркылуу байкоо жүргүзүү эмнени билдирет? Түшүндүрүп бериңиз Katılımcı gözlem ne demektir? Açıklayınız.
56)	Үлгү түрлөрүнүн бири болгон "Кар тобу үлгүсү" эмнени билдирет? Түшүндүрүп бериңиз. Örneklem çeşitlerinden "Kartopu örnekleme" ne demektir? Açıklayınız.
57)	"Гипотеза" менен "божомолдун" айырмасы барбы? Түшүндүрүп бериңиз. "Hipotez" ile "Varsayım" arasında bir fark var mıdır? Açıklayınız.
58)	Сандык изилдөө деген эмне? Түшүндүрүп бериңиз Nicel araştırma ne demektir? Açıklayınız.
59)	Илимий изилдөөлөрдө "метод" менен "техниканын" арасында кандай айырмачылыктар бар? Кыскача түшүндүрүп берсеңиз. Bilimsel arařtırmalarda "Yöntem" ile "Teknik" arasındaki fark nedir? Kısaca açıklayınız.
60)	Документти анализдөө методу (боюнча жалпы түшүнүктөр) деген эмне?

	Doküman analizi yöntemi nedir?
61)	Фокус-группту уюштуруунун процедурасы кандайча ишке ашат? Odak grubu düzenleme süreci nasıl gerçekleşir? Açıklayınız.
62)	Тереңдетилген интервью жүргүзүүнүн методикасы жана техникасы деген эмне (чечмелеп бериңиз?) Derinlemesine görüşmenin (mülakat) yöntem ve teknikleri nelerdir? Açıklayınız
63)	Социологиялык байкоо жүргүзүүнүн артыкчылыктары жана кемчиликтери деген эмне? Sosyolojik gözlemin avantajları ve dezavantajları nelerdir?
64)	Социологияны окутуунун методикасынын предмети, максаты жана мааниси эмнеде? Sosyoloji öğretiminin metodolojisi, amacı ve önemi nedir?
65)	Семинар сабагы окутуунун формасы катары. Семинарлардын түрлөрү жана алардын өзгөчөлүктөрү кандай? Bir öğretim şekli olarak seminer. Seminer türleri ve özellikleri nelerdir?
66)	Социалдык болжолдоо, социалдык долбоорлоо жана башкаруунун өз ара байланышы кандай? Sosyal tahmin, sosyal tasarım ve yönetim arasında nasıl bir ilişki vardır?
67)	Социологиялык изилдөө методдорун айкалыштыруу (Mixed Methods Research): артыкчылыктары жана кемчиликтери Karma sosyolojik araştırma yöntemlerinin (Mixed Methods Research) avantajları ve dezavantajları nelerdir?
68)	Сандык жана сапаттык изилдөө ыкмаларынын негизги өзгөчөлүктөрү кайсылар? Nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri nedir?

Проф., докт. Жеват Өзюрт / Prof. Dr. Cevat ÖZYURT
Социология бөлүмү башчысы / Sosyoloji Bölümü Başkanı